

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.
Ιαν. επτάστημα — Ιαν. « Μέληστη ψεύτικης αρχαίας λογοτεχνίας της Ελλάδος και της Αρχαίας Ελληνικής ιστορίας που συντάχθηκε από τον Καρολόπουλο Καρτσαρίτη τον Βασιλικό Καθηγητή της Θεολογίας και καθηγητού τον Αριστοτελείας της Αθηναϊκής Πανεπιστημίου. Τόμος Α. ἐτ. Αθηναϊς 1866.

*Γραμματικὴ τῆς Ἐβραικῆς γλώσσης ὑπὸ Θεο-
κλήτου Βίμπουν, καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας. Ἐρ-
Ἀθήναις. 1866.*

Οσον πενιχρά εἶναι ἡ ἡμετέρα θεολογικὴ βι-
βλιογραφία, μετὰ τοσοῦτον μεγαλειτέρως χροᾶς
εἰδόμεν τὴν ἔκδοσιν τῶν ἄνω σημειουμένων θεο-
λογικῶν ἔργων.

Ο συγγραφεὺς τοῦ πρώτου ἔργου κ. Κωνσταντίνος Κοντογόνης εἶναι δὲ ἡδη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον γνωστὸς συγγραφεὺς πολλῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν πονημάτων, εἴναι δὲ πεπαιδευμένος συγγραφεὺς τῆς διτόμου Πατρολογίας, τῆς Ἐβραϊκῆς ἀρχαιολογίας, τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὰς ἀγίας Γραφὰς, καὶ ἄλλων συγγραμμάτων.

Η ἔκδοσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας αὐτοῦ
ἀνεπλήρωσε μέγα κενόν ἐν τῇ ήμετέρᾳ ἐκκλησια-
στικῇ βιβλιογραφίᾳ. Δυστυχῶς μέχρι τούτου δὲ
εἶχομεν ἐκκλησιαστικήν τινα ἱστορίαν. Τὸ πρώτον
τότυπον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ ήμετέρου
Μελετίου δυστυχῶς δὲν εξῆλθεν εἰσέτι εἰς
φῶς, καὶ ἀμφιβάλλεται, ἂν σώζεται, ή δὲ παρά-
φρασις αὐτῆς, ή υπὸ Βενδότου ἐκδεδομένη ἐν Βε-
νετίᾳ, εἴναι τοσούτον παρεφθαρμένη, ὥστε εἰς
πολλὰ μέρη καθίσταται ἀκατανόητος. Ἄλλη δέ τις
λόγου ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία παρ' οὐδὲν δὲν ὑπάρ-
χει. Η ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τοῦ κ. Κοντογό-
νου, ης ἔχομεν ἀνὰ χειράς τὸν Α'. Τόμον ἔκτεινούμενον μέχρι τῆς Ε΄ ἑκατονταετηρίδος, εἴναι ἔρ-
γον σπουδαῖον, προϊὸν πολυετοῦς μελέτης. Κατα-
μέγχι μέρος, ιδίως εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἑλληνι-
κὴν ἐκκλησίαν, στηρίζεται ἐπὶ ιδίων ἐρευνῶν τῶν
πηγῶν. Ἐπωφελήθη δὲ ὁ συγγραφεὺς καὶ τὰ συγ-
γράμματα τῶν ἀρίστων ἐκκλησιαστικῶν ἱστορι-
κῶν τῆς πεφωτισμένης δύσεως. Ἐσπούδασε λοι-
πὸν νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἔργον του τὴν δυνατὴν τε-
λειότητα. Καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἴναι, διπο-
πάντα τὰ συγγράμματα τοῦ καθηγητοῦ κ. Κον-
τογόνου, συντεταγμένον μετὰ μεγίστης ἐπιμ-
λείας. Πανταχοῦ παρατηρεῖ τις τὴν ἀκρίβειαν.

δὲ σαφήνεια εἶναι ἐν ἄλλῳ προτέρημα τῶν συγγραμμάτων τοῦ πεπαιδευμένου τούτου ἀνδρός.

Εἰς τὸν κύριον Κοντογόνην δρεῖται μεγίστη εὐγνωμοσύνη, ίδιας παρὰ τῶν περὶ τὰς θεολογί-κας σπουδάς σχολαζόντων, διὰ τὰ θεολογικὰ ἔρ-γα, δι᾽ ὃν ἐπλούτισε τὴν καθ' ἡμᾶς θεολογικὴν βιβλιογραφίαν.

Εύχρομεθα δὲ καὶ περισσαλοῦμεν τὸν κ. Κοντόγονην νὰ τελειώσῃ ταχέως τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Τὸ δεύτερον ἔργον, οὗτινος τὴν ἔκδοσιν ἀναγγέλλομεν, εἴναι ή Γραμματικὴ τῆς Ἐβραϊκῆς γλώσσης, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογίας κ. Θ. Βίμπου. Δεν ἔχομεν λόγους, μὲ τοὺς διοίους νὰ ἐπαινέσωμεν, τὸν κ. Βίμπον διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Γραμματικῆς ταύτης. Οὓς ήσχολήθη περὶ τὴν μελέτην τῶν ἀγίων Γραφῶν, θὰ ἡδυνήθῃ νὰ ἐννοήσῃ πόσον εἴναι ἀναγκαῖα ἡ γνῶσις τῆς Ἐβραϊκῆς γλώσσης εἰς τὸν θεολόγον. Ἐν ταῖς θεολογίαις τῆς δύσεως σχολαῖς θεωρεῖται ἡ σπουδὴ τῆς Ἐβραϊκῆς γλώσσης ως ἡ βάσις τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης. Οὐ μόνον δὲ παρὰ τοῖς προτεττάνταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς καθολικοῖς, παρ’ οὓς ἡ Vulgata, τ. ᷂. ἡ λατινικὴ μετάφρασις τοῦ Ιερωνύμου, ἔχει ἐκκλησιαστικὸν κῦρον, σπουδάζεται ἡ Ἐβραϊκὴ γλώσσα ὑπὸ τῶν θεολόγων μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας. Πολλοὶ τῶν παρ’ ἡμῖν περὶ τὴν θεολογίαν ἀσχολουμένων νομίζουσιν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ μετάφρασις τῶν Ο΄ ὑπῆρχεν ἀπ’ ἀρχῆς ἐν χρήσει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ, δὲν χρήζουσι παντάπασι του Ἐβραϊκοῦ κειμένου. Ἀλλ’ ἀπατῶνται τὴν μεγίστην ἀπάτην. Ή μετάφρασις τῶν Ο΄, εἴναι ἀναμφισβήτητικής πλήρης ἐβραΐσμουν καὶ τοιούτων ἐκφράσεων, αἵτινες εἴναι ἀπατάληπτοι εἰς τὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἀντιπαρθῇλλη τὴν μετάφρασιν ταύτην πρὸ τὸ Ἐβραϊκὸν πρωτότυπον. Οἱ παρ’ ἡμῖν θεολογοῦντες πρέπει νὰ ἐννοήσωσι τοῦτο καλῶς. Ἐρμηνεία ἐπιστημονικὴ τῶν ἀγίων γραφῶν, ιδίως τῆς Πατλαιᾶς Διαθήκης, εἴναι ἀδύνατος ἀνευ τῆς γνώσεως τῆς Ἐβραϊκῆς γλώσσης.

Ο. κ. Βίμπος ἔδειξεν ἀπ’ ἀρχῆς μέγιστον ζῆλον πρὸς διάδοσιν τῆς ιερᾶς ταύτης γλώσσης. Εἴκεδοσις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἐβραϊκῆς γλώσσης εἴναι μέγα κατόρθωμα, διότι θὰ χρησιμεύσῃ ὡς διθεμέλιος τῆς ἐν τῷ μέλλοντι παρ’ ἡμῖν ἐπιδόσεως τοῦ ἐρμηνευτικοῦ κλάδου τῆς θεολογίας.

Ο. κ. Βίμπος ὑπόνεγκε πολλοὺς κόπους, διποτορθώση τὴν ἔκδοσιν τῆς Γραμματικῆς. Ἐφόρνιτες νὰ κοσμιθῶσιν ἐνθάδε ὑπὸ τοῦ φιλομούσο

κ. Χ. Ν. Φιλοδελφέως ἐκ τῆς δυτικῆς Εύρωπης στοιχεία τῆς Ἐβραϊκής γλώσσης, παρίστατο δὲ συνεχῶς κατά τὴν τύπωσιν αὐτῆς, ὀδηγῶν τοὺς στοιχειοθέτας καὶ αὐτὸς πολλάκις ἀναγκαζόμενός νὰ στοιχειοθετῇ.

Ἄς ἦναι βέβαιος ὁ κ. Βίμπος, ὅτι ὅσοι ἐννοοῦσι νὰ ἑκτιμήσωσι τοὺς κόπους του, τὸν εὐγνωμοτοῦσι θερμότατα. Ή ἔκδοσις; τῆς Ἐβραϊκῆς Γραμματικῆς του ἀποτελεῖ ἐποχὴν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἐρμηνείᾳ τῶν Γραφῶν, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ συγγραφέως της ὡς πρώτου παρ' ἡμῖν εἰςχωρύντος τὴν σπουδὴν τῆς Ἐβραϊκῆς γλώσσης καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου κειμένου ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὸ κείμενον τῶν Ο', καὶ τὴν πρώτην ἐκδόντος Ἐβραϊκὴν γραμματικὴν θὰ ἀναφέρηται μετ' ἐπαίνων ἐν τῇ μελλούσῃ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Νοεμβρίου 1866.

Α. Δ. Κ.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΥΠΟ ΑΔΦΟΝΕΣΟΥ ΚΑΡΡ.

Πλέλεμος μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν

Πρὶν ἀρχήσω τὴν ὑπόθεσίν μου, πρέπον εἶναι νὰ ἀπολογήθω κατὰ μᾶς τινος κατηγορίας, τὴν ὁποίαν βλέπω ἡδη ἐκσφενδονίζομένην κατ' ἐμοῦ. Τινὲς ἐκ τῶν ἀναγνωστριῶν μου θὰ εἴπωσιν « ἴδοις ἀνθρωπος ἀποστρέφομενος τὰς γυναικας! » Ἀλλὰ τὰς παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ κατακρίνωσιν ἐπιπολαίως, καὶ νὰ μὴ μὲ καταδικάσωσι πρὶν ἀκούσωσι τὴν ἀπολογίαν μου. Δὲν ἀποστρέφομαι δλας τὰς γυναικας, ἀλλὰ μόνον ἐκείνας, δισαι νὰ πηκουσαι εἰς γελοιόν τινα συρμὸν ἢ ἐσφαλμένην δοξασίαν, προσπαθεύσιν, οὕτως εἰπεῖν, ὃ ἀποσκιρτήσωσι τοῦ γυναικέου φύλου, ἐκείνας δσαι οἰκειοθελῶς ἀπογυμνούμεναι τῶν θελγήτρων των, στεροῦνται ὡς ἐκ τούτου τοῦ πολυτίμου αὐτῶν κράτους καὶ τῆς εἰς τοὺς τυραννούμενοὺς πεφιλημένης τυραννίας των. Εἶναι τάχα λογικὸν συμπέρασμα δτὶ δὲν ἀγαπᾷ τις τὸν οἶνον, διότι προσπαθεῖ παντὶ οθένει νὰ τὸν διατηρήῃ ἀρωματικὸν καὶ γενναῖον; ἢ μήτως καὶ αὐτὴ ἡ ἱστορία δὲν μᾶς διδάσκει ὅτι ἀπαντεῖς οἱ μεγάλοι διώκται τῶν γυναικῶν ἥσχη κομποδρόμους; καὶ οὐδὲν ἄλλο πληρώσαντες μὲ οἰκειοκήν δουλείαν τὴν ἐλευθερότητα τῶν δημοσιευθέντων λόγων των;

Ο Σολομὼν, ὅστις ἐν ταῖς Παροιμίαις του ἐπιτίθεται κατὰ τὸν γυναικῶν σκληρότατα καὶ τὰς ἀποκαλεῖ » καὶ τοῦ Θενάτου σκληροτέρας; » ἐμούσιτεν εἰς αὐτὰς καὶ αὐτὸν τὸν Θεὸν τῶν Ἐβραίων. Ὁ Εύριπίδης εἰς τὰς τραγῳδίας του δὲν καλομεταχειρίζεται ἀναντιρρήτως τὰς γυναικες, καὶ δμως ἐν τῷ ἴδιωτικῷ βίῳ τόσον ἦτο εἰς αὐτὰς ἀφωσιωμένος, ὥστε, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Αθηναίου, δχι μόνον ἐνυμφεύθη διο γυναικας, ἐπιτρέποντος τοῦτο τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ἔξω πολλάκις ἔτρεχε διὰ νὰ θέσῃ τὴν κεφαλήν του ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἐκεῖνον, καθ' οὐ τόσον ἀγερώχως ἐλάλει..

Είναι τρόποι τε περίεργο; ἡ ἀντιπαραβολὴ τῶν κακολογιῶν ὅστις ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἐλέχθησαν κατὰ τῶν γυναικῶν, πρὸς τὴν ἐπιρροὴν ἦν αὐτοὶ ἀείποτε ἐξητησαν ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν. Ἀκούσατε τὸν Σολομῶντα. « Ή χάρις τῆς γυναικὸς εἶναι ἀποτηλὴ, καὶ ἡ ἀγκύστης αὐτῆς δολία π καὶ « δ ἐρωμανής ἀνὴρ περικολουθεῖ τὴν γυναικα, ὡς βοῦς τὸν σφργέκ του, » λέγει ἐν ταῖς Παροιμίαις αὐτοῦ.

« Ὅσοι ἀστέρες ἐν τῷ στερεώματι, ἔλεγεν ὁ Κόδρος, ὅσοι ιχθύες ἐν τῇ θαλάσσῃ, τόσαι ποντίκια κρύπτονται ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γυναικός. »

Ο Σολομὸς ἀποκράτης ἀποδίδει εἰς τὰς γυναικες ἔμφυτον κακεντρέχειν.

Ο Σωκράτης ἔλεγε, « προτιμότερον νὰ ζῇ τις μετὰ δράκοντος, παρὰ μετὰ γυναικὸς, καὶ ὅτι πρέπει νὰ φοβώμεθα πολὺ πλέον τὸν ἔρωτα τῆς γυναικὸς, παρὰ τὸ μῆσος τοῦ ἀνδρός ». Ἀλλά τοῦτο τοιούτον τοποθέτησεν τον θεοφόρον πάνω στον θεοφόρον.

Ο ἀγιος Παῦλος ἀναμιμήσκει εἰς τὰς γυναικας δτὶ πρέπει νὰ μητασώνται εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ νὰ σέβωνται αὐτοὺς, ὡς οἱ ἄνδρες σέβονται τὸν Θεόν. Ἀπαγορεύεται δὲ αὐταῖς δχι μόνον νὰ διμιλῶσιν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ καὶ νὰ συνενωσι τὴν φωνὴν των εἰς αἴνον τοῦ Γύψιου.

Η δὲ μυθολογία διμοφώνως θεωρεῖ τὰς γυναικες πηγὴν ὅλων τῶν κακῶν, ὅστις ἐμάστισαν τὴν ἀνθρωπότητα. Ή: παραδείγματος χάριν, η Εύα, η Δαλιδὰ, η Πανδώρα, η Δηιάνειρα, η Ελένη, αἱ Θυγατέρες τοῦ Δαγκοῦ κ. τ. λ.

Οἱ χριστιανοὶ ἔξαιροῦσι τὰς γυναικας τοῦ ιερατικοῦ ἐπαγγέλματος, οἱ δὲ νομικοὶ τοῦ βήματος τῆς θέμαδος. Ο Μωάμεθ ἀποκολεῖ αὐτὰς τοῦ παραδείσου του, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου παραδέχεται τὸ πρόβατον τὸ ἀντικαταστησαν τὸν μέλλοντα νὰ θυσιασθῇ μέν του Ἀθραδύ, τὸ κῆτος ὅπερ κατέπιε τὸν Ιωνᾶν, τὸν μύρικα τὸν προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὸν ἄν-